

STRUČNA EKSKURZIJA DGITM-a

Sicilija kroz prostor i vrijeme

Krajem listopada Društvo građevinskih inženjera i tehničara Međimurja otputovalo je na Siciliju, otok uzbudljivih kontrasta, očaravajuće prirode i srdačnih i vrijednih ljudi

Putovanje je započelo vožnjom kroz Sloveniju do talijanske zračne luke Treviso, odakle se letjelo do Palerma. Putujući Italijom, sudionici ekskurzije vidjeli su gradilište trećeg traka autoceste Trst – Venecija. Proširenje postojeće autoceste smatra se neophodnim zbog prometnog preopterećenja na toj dionici, a vrijednost investicije procijenjena je na više od 400 milijuna eura.

Nakon kratkog leta stigli su na Siciliju, otok na Mediteranu okružen trima morima - Jonskim, Tirenskim i Sredozemnim. Od talijanskoga kopna odvojen je Mesinskim tjesnacem. Otok je površine 26.000 km², a nastanjuje ga više od pet milijuna stanovnika. Geografski položaj odredio je

Siciliju kroz povijest jer je oduvijek izložena stvaralačkoj i rušilačkoj snazi čovjeka i prirode. Ondje su se izmjenjivali utjecaji Grka, Rimljana, Arapa, Normana i Španjolaca, koji su ostavili trag u svim segmentima života. Posebno je dojmljivo to što su na Siciliji, koja je bila žitnica i u doba Rimljana, sve površine obrađene, a uz to je veliki uzgajivač badema, maslina, pistacija, vinove loze te najveći izvoznik agruma na svijetu.

Prvo odredište ekskurzije bio je Monreale, gradić samo osam kilometara udaljen od Palerma. Poznat je po katedrali iz 12. st., koja je sagrađena u doba Normana i mješavina je islamsko-bizantsko-romaničke arhitekture. Katedrala je trobrod-

na, širine 40 m i dužine 102 m, a krase je sačuvana izvorna brončana vrata kipara Bonnana iz 1186. s 42 biblijske slike. U samoj katedrali može se vidjeti zadivljujućih 6340 m² pozlaćenih mozaika iznimne ljepote, koji prikazuju scene iz Starog i Novog zavjeta te apostole i evanđeliste. Uz katedralu nalazi se prostrani klaustar benediktinskoga samostana s arkadama šiljatih lukova na 228 dvostrukih stupova, a svaki je drugačije ukrašen i s drugačijim kapitelom.

Drugi je dan bio rezerviran za obilazak Palerma, glavnog grada Sicilije, koji ima oko 900.000 stanovnika i jedna je od triju najvažnijih luka Sicilije. U Palermu obilazak je započeo razgledom crkve San Cataldo, posebne po svojim kupolama, te obilaskom Kraljevske palače. U sklopu Kraljevske palače nalazi se Capella Palatina, najposjećenija crkva u Palermu, koja je nekada bila osobna kraljeva kapela. U kapeli prepunoj zadivljujućih mozaika, među kojima je najveći dio iz 12. i 13. st., ističe se i strop izveden u arapskome stilu obrade i oslikavanja drveta. U krugu palače postavljena je izložba posvećena

DRUŠTVENE VIJESTI

Članovi ekskurzije ispred katedrale u Palermu

svetoj Rozliji, zaštnici Palermo, koja je, prema legendi, zaustavila širenje kuge. U gradu su dvije glavne ulice, Via Maqueda i Via Vittorio Emanuele. Križaju se na trgu Quattro Canti (Četiri ugla), što ga čine četiri barokne zgrade, dajući trgu oblikom svojih fasada osmerokutni oblik. Izgrađene su kao dio novoga urbanističkog plana za španjolske prevlasti nad gradom. U prizemlju, na fasadi svakog od uglova nalazi se fontana sa statuom koja predstavlja jedno od godišnjih doba. Sljedeća dva kata na sredini fasade imaju po jednu nišu u koju je smještena skulptura jednog od španjolskih kraljeva – Filipa II., III. i IV. Na vrh niše postavljene su svete – zaštitnice grada: Agata, Kristina, Nimfa i Oliva. Katedrala, koja potječe iz 12. st., predstavlja arhitektonski kompleks više stilova nastao tijekom različitih povijesnih razdoblja. Izgradili su je Normani na mje-

stu na kojemu je nekada stajala bizantska bazilika. U 9. st. Saraceni su je pretvorili u džamiju, u 14. i 15. st. izgrađene su kule, u renesansi je dodan južni dio, a u 18. st. dograđeni su jedna velika i više manjih kupola. Pozornost privlači stih iz Kurana uklesan na lijevome stupu uz ulaz u katedralu, a za koji se pretpostavlja da potječe iz doba vladavine Saracena, koji su nakon osvajanja grada u 9. st. baziliku pretvorili u džamiju. Unutrašnjost obiluje mnogim mozaicima i drugim umjetničkim djelima iz različitih razdoblja, a posebno zanimljivo posjetiteljima iz Hrvatske jest to da se u katedrali nalazi mramorna skulptura Gospe s djetetom, koju je isklesao Franjo Vranjanin s učenicima oko 1469. godine. Nakon palače izletnici su razgledali Trg Pretoria, kojim dominira fontana Pretoria, nazvana i fontanom srama, te Teatro

Massimo, najveća operno-kazališna kuća na Siciliji, ujedno treća po veličini u Europi. Članovi međimurskog društva obišli su i tržnicu u središtu Palermo, na kojoj je vladala neopisiva gužva i gdje se, prema načinu trgovanja, pripreme i prodaje ribe i mesa, uz izvikivanje prodavača, činilo da je vrijeme odavno stalo. Dio vremena posvetili su istraživanju sicilijanske kuhinje i uživanju u njezinim specijalitetima i autentičnim ambijentima. Uslijedio je put prema istočnoj obali Sicilije, prema Cataniji, gdje su izletnici odsjeli u hotelu u Giardini Naxos na Jonskome moru. Regijom dominira aktivni vulkan Etna, čije je cijelo područje proglašeno nacionalnim parkom. Etna je visoka oko 3300 m i najviša je talijanska planina južno od Alpa. S obzirom na to da je vulkan stalno aktivan, područje blizu kratera opasno je za posjetitelje. Međutim, do

DRUŠTVENE VIJESTI

visine od 2900 m nije bilo teško stići uz pomoć žičare, posebnih terenskih vozila i malo hodanja. Kretanje po tome krajoliku te vidici koji se pružaju s padina Etna bili su poseban doživljaj.

Taormina je prekrasan gradić koji su na stijenama 200 m iznad mora izgradili Grci iz Naksosa. Grad ima veliki grčko-rimski amfiteatar sagrađen u 4. st. pr. Kr. te dvoja znamenita gradska vrata, Messinska i Catanijska. Turistička znamenitost su pomno promišljeni i uređeni detalji dvorišta, palača, crkvi, cvjetnih balkona i izloga trgovina.

U podnožju Etna razvila se Catania, drugi po veličini grad na otoku, koji je tijekom povijesti nekoliko puta srušen zbog vulkanske aktivnosti. Danas u njegovu širem području živi oko 300.000 stanovnika. Od starih građevina sačuvani su grčko kazalište, dijelovi rimskoga amfiteatra te dvorac Ursino iz 13. st., dok su ostali dijelovi grada obnovljeni i izgrađeni tijekom 18. st., uglavnom u baroknome stilu.

Simbol grada središnji je gradski trg s katedralom u baroknome stilu i prepoznatljivom fontanom na čijemu je vrhu slon od crnoga vulkanskoga kamena koji na leđima

nosi obelisk od svijetloga granita. Put sa izletnici nastavili obilaskom Sirakuze, antičkog grada na obali Jonskog mora, koji su 734. pr. Kr. podigli Korinčani. Danas je to grad sa 125.000 stanovnika. Na brdu Timinite dobro je očuvan grčki teatar sagrađen u kamenoj stijeni, koji je mogao primiti 14.000 ljudi i nekada je bio natkriven. Ondje se nalazi i rimski amfiteatar, izgrađen u 3. st., koji je mogao primiti 20.000 ljudi i treći je po važnosti u svijetu, nakon rimskog Coloseuma i amfiteatra u Veroni. Sirakuza je i rodni grad Arhimeda, jednog od najvećih matematičara i fizičara staroga vijeka.

Nezaobilazno je mjesto turističkih opihodnji Dionizijevo uho, vrlo akustična spilja zanimljiva oblika, visoka 29 m i duga 65 m, u koju je, prema legendi, Dioniz smještio zatvorenike te ih je, zahvaljujući iznimnoj akustici, prisluškiavao i tako saznavao za njihove tajne pobune. Sljedećega dana izletnici su posjetili Agrigento i Dolinu hramova, lokalitet s brojnim antičkim hramovima – Jupitrovim, Junoninim, Concordijnim i Zeusovim. Sa svojih 113 m dužine i stupovima visine 80 m Zeusov je hram, danas potpuno razrušen, u svoje vrijeme bio najveći. Unu-

tar stupova bili su ugrađeni kipovi Titana viši od osam metara, čiji se ostaci danas mogu vidjeti složeni u ležećemu položaju. Najbolje je sačuvan dorski hram, Concordia iz 5. st., koji je tijekom 6. st. bio pretvoren u bizantsku crkvu. U aleji hramova uočljive su udubine u zidovima koje su bile grobovi kršćana.

Na dvadesetak minuta vožnje od Doline hramova nalazi se Scala dei Turchi (Turske stepenice), prekrasna i neobična plaža nastala erozijom bijelih sedimentnih obalnih stijena koje se ističu posebnim oblikom i bojom u kontrastu s morem.

Tijekom cijelog puta Sicilijom putnici su uživali u ljepotama otoka bogate kulture i povijesti, s brojnim znamenitostima, ali i u lijepim druženjima. Sicilija posjeduje izuzetno blago kulturne ostavštine i odlikuju je prirodne ljepote, no ima i svoje okrutnije lice. Neposredno nakon odlaska tu okrutnost i razornu moć priroda je pokazala olujnim nevremenom, uništavajući brojne nasade, kuće, prometnice. Opasno je i zastrašujuće živjeti u takvim uvjetima, no, kako povijest pokazuje, duh i snaga Sicilijanaca neuništivi su.

Pripremila: Ljiljana Tepavac Kocijan, dipl. ing. građ.

Zajednička fotografija ispred Dionizijevog uha

U Dolini hramova ispred hrama Concordia